

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА БЕЗПЕКИ НАСЕЛЕННЯ

Кафедра психології діяльності в особливих умовах

**НАУКА В СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ
РОЗВИТКУ ЛЮДСТВА: ІСТОРИЧНЕ
СТАНОВЛЕННЯ І СУЧАСНИЙ СТАН**

**Матеріали
Всеукраїнської науково–практичної конференції
молодих вчених**

14 листопада 2024 року

Харків 2024

Наука в соціокультурному розвитку людства: історичне становлення і сучасний стан: Матеріали Всеукраїнської науково–практичної конференції молодих вчених. – Х.: Національний університет цивільного захисту України, 2024. – 314 с.

Збірник містить матеріали Всеукраїнської науково–практичної конференції молодих вчених «Наука в соціокультурному розвитку людства: історичне становлення і сучасний стан», присвячені актуальним проблемам філософських, історичних, культурологічних, педагогічних, політичних, соціологічних наук, пов'язаним з історією та сучасним станом науки. Збірник призначено для студентів, курсантів, аспірантів, викладачів закладів вищої освіти, науковців.

природі. Реалізація цього інстинкту дає щастя. Людина покликана до цієї діяльності, мов птах до польоту. І саме щастя людини – у цьому польоті, у самій цій діяльності. Свобода не має іншої мети, ніж власне самої свободи. Для звичайної людини життя є бурхливим морем, перебувати в якому – нещастя. Для людини, що виконує природне призначення, в цьому морі плавати – щастя, позаяк ця діяльність є природною, мов плавання для риби. Риба, коли пливе, не помічає всього цього бурхливого моря і не страшисться його. Вона пливе, поглинена діяльністю плавання. Згідно зі Сквородою, в цьому і є вища свобода – пройти через море життя, не помічаючи його, живучи Вищим Життям. Через світ проходячи, мов через прозоре середовище.

У цьому своєму вченні Скворода близький до стоїцизму. Жити у світі, не помічаючи світу, не даючи пристрастям світу впіймати себе, – ось свобода, ось ідеал, ось природне покликання людини. Слідування вищому духовному інстинкту дає змогу завжди стояти вище обставин життя, вище випадків у світі.

Коли людина знає своє інстинктивне розумно-вольове устремління до Бога, то вона осягає також і духовний сенс Біблії, вільно проникаючи крізь букву до духу. Саме таке пізнання споглядальним розумом виявляється природним. Все вказує на Бога для чистого устремління розуму і волі, для не по в'язаного міркуваннями розуму, для люблячого серця, для вдячної Богові уяви.

ЛІТЕРАТУРА

1. Олексюк В.І. Християнська основа української філософії: вибрані твори. – Київ: Соборна Україна, 1996. 236
2. Попович М. Григорій Скворода: філософія свободи. – Київ: Майстерня Білецьких, 2007. 256

УДК 321.011.5

НАЦІОНАЛЬНИЙ СУВЕРЕНІТЕТ І ДЕМОКРАТІЯ

*Бисьмак Д.Ю., Державний біотехнологічний університет
НК – Воронянський О.В., канд. іст. наук, професор*

Стратегічна мета розбудови української держави, яка передбачає її національну реалізацію, була пріоритетом для всіх президентів і урядів незалежної України. Проте, протягом двадцяти років державотворення, країна опинилася в стані економічного колапсу, демографічної катастрофи та політичної нестабільності. Це викликає питання про правильність визначення стратегічної мети розвитку держави та адекватність розробленої парадигми, що лежить в основі

цієї мети. Метою даної доповіді є аналіз цієї проблеми з точки зору класичної теорії політичних систем.

Принцип національної держави та суверенітет нації

Принцип національної держави ґрунтується на ідеї суверенітету нації. У сучасній світовій політичній науці поняття «нація» розглядається не в етнічно–примордіалістському, а в державницько–політичному контексті як асоціація громадян. Таким чином, національна держава є структурою, через яку асоціація громадян – її «співзасновники» та «співвласники» – реалізує свій суверенітет.

Реалізація суверенітету та політичні системи

Реалізація суверенітету пов'язана із здійсненням владних дій, що намагаються забезпечити панування або, принаймні, домінування суб'єкта влади. З точки зору теорії політичних систем, кінцевою метою цих дій є забезпечення пільгового доступу до ресурсів і цінностей, що перебувають у власності суспільства. У межах суспільства це передбачає конкурентну боротьбу між різними угрупованнями, соціальними групами та класами, що ускладнює об'єднання всього суспільства як єдиного суверена.

Концентрація ресурсів та ефективність державної влади

Для успішного реалізації державної влади, її суб'єкт має створити певний рівень концентрації ресурсів влади, достатній для довгострокового вирішального впливу на процес прийняття державних рішень і, в оптимальному випадку, для контролю над цим процесом. Теоретично, в державі національного типу, де сувереном є вся нація, має реалізовуватися принцип об'єднання владних ресурсів усіх громадян на основі суспільної інтеграції. Це можливе лише за умови рівномірного розподілу ресурсів серед громадян.

Реальні умови в Україні

Однак в реальних умовах таку концентрацію ресурсів забезпечують потужні інфраструктури «бізнес–імперій», як транснаціональних, так і національних. Їх власники, представляючи меншість населення, володіють ресурсами, що багаторазово перевищують сукупний ресурс всіх інших членів суспільства. Це призводить до того, що реальними суб'єктами формування політичної еліти, в тому числі і правлячої, стають бізнес–еліти, які контролюють виборчий процес і здійснюють реальну владу над суспільством через великі корпорації та державний механізм.

Сучасні виклики та перспективи

У сьогоднішній Україні мета побудови національної держави зводиться владними елітами не до реалізації суверенітету асоціацією громадян, а до мобілізації нації на виконання розпоряджень держави, якою керують угруповання з достатньою концентрацією ресурсів. Для більшості громадян, які фактично відсторонені від впливу на процес прийняття політичних рішень, актуалізується демократична концепція

національного суверенітету. Ця концепція спрямована на усунення нерівності в доступі до суспільних ресурсів і цінностей. На нашу думку, саме така парадигма є найбільш перспективною для подальшої розробки стратегії демократичного транзиту України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Воронянський О. В. Проблеми трансформації політичної суб'єктності в постіндустріальному суспільстві // Сучасне суспільство: політичні науки, соціологічні науки, культурологічні науки. – 2020. – Т. 2. – №. 1–18. – 37–47.
2. Воронянський О. В. . Національний суверенітет: український вимір в контексті світової політичної думки. Харків: «Міськдрук», ХНТУСГ імені Петра Василенка; ХНУБА, 2017. 284
3. Моїсєєва Н. І., Омельченко Г. Ю. Комунікаційна діяльність в структурі соціально–комунікаційного знання. – 2017.
4. Пилипенко Г. Модуси сучасної культури в інформаційному просторі / Г. Пилипенко // Сучасне суспільство. – 2013. – Випуск 1. – 120–128.
5. Kobelieva D., Moisieiva N., Omelchenko H. Capitalism and modern society in the historical and philosophical concept of YN Harari. – 2020.
6. Voronyansky O. Systemic risks of destabilization of social systems of post–industrial society in the context of economic crisis and war. – 2022.

УДК 159.962

ВПЛИВ МЕДІА НА ПСИХІКУ ЯК НАУКОВА ПРОБЛЕМА

Веретеннікова Л.В., студентка

*НК – Гонтаренко Л. О., кандидат психологічних наук, доцент
Національний університет цивільного захисту України*

Медіа стали частиною життя майже кожної людини, мого в тому числі. Уявити світ без них ми не можемо, хоча це є відносно новим способом комунікації. Технологія, яка розроблена для зближення людей і спрощення їх комунікації на відстані, може призвести до того, що ви не будете спілкуватися віч–на–віч. Також інтернет–мережі загострюють проблеми з психічним здоров'ям, та можуть сприяти негативному впливу на психіку людини.

Медіа формують уявлення та стереотипи людей шляхом представлення ситуацій чи подій. Всім легше виставляти у стрічку свої досягнення, а не невдачі. Люди знецінюють свої досягнення, порівнюючи їх з іншими. Це призводить до зниження самооцінки,